

SEGLE XVIII

¿QUÉ ES MES UTIL LA
MÚSICA Ó LA PINTURA?

Los Sants al Omnipotent
Cantan en lo Etern Repós
Lo cántich mes armonios
Ab alegre entonament.
Acorde accompanyament
De melodía accesoria
Música es gratulatoria,
Que tot beneventurat
A Deu li dona, empleat
En ser músich de la Gloria.

II

Quan Deu al Home criá
Se volgué mostrar Pintor;
Per ço l' feu ab tal primor
Que Imatge sua l' formá
Quiscun d' aquí inferirá
L' utilitat, y hermosura
Major, que te la Pintura,
Al pas que patent se veu
Que l' ser Pintor es de Deu,
Y Músich de la Criatura.

Dor. Ignasi FERRERA.

Agost de 1780.

Núm. 34.

Any II.—15 Juny, 1903.

COMIAT

Cualsevol dels que miren el progrés i civilització de la ciutat de l' Onyar, amb una ullera, com s' aguiten les estrelles del cel i les costes llunyanes, s' haurà ficat al cap que aquí està en plena Xauxa la literatura. I no obstant, llegidors ben-volguts, ens cal arreconar-nos, ens cal condemnar nostra revista,—tot i ser modesteta i no rumbejar sinó cada quinzena sa corpora jovenívola pels mercats intel·lectuals—a les solituds de l' oblit. Si fora el motiu de desar-nos la poca trassa i la petitesa de nostres coneixements, un hom podria més fàcilment avenir's hi; però ¡ai! que es per massa *sabis*. I ens explicarem i mastegarem el concepte a fi i efecte de què algú no 's cregués que 'ns volem ensabonar una mica. Al públic una revista literaria completament, li escau tan com un barret a un gos; i si es aficionat a les noveles i tolera alguna poesia—els poemes son intolerables—es ò be per ganes de passar una estona divertida prenent interès per fetes imaginaries, ò be perquè les cabres que saben de llegir s' atansen a lo vert ancara que s' hagin d' enfilat a les penyes literaries, ò bè, parlant de les ratlles curtes, per què de *poeta y loco todos tenemos un poco*: si a fins la mainada s' entusiasma amb els redolins d' auca!

I no vol vol dir rès axò dels Jocs Florals, axò de les vetllades literaries i altres coses per l' estil: la gent ho accepta com a expansió; per anar a lluir el vestit el donam, i la jovenalla per gaudir bones vistes, ò per a afavorir un ideial tan noble com volguèu sinò que la estètica i l' art es sempre lo de menys. L' ànima de aitals mostres de cultura son dos ò tres homes eminents en qualsevol ram i quatre soldats i el cabo, s' hi arriben. Però trobar un ezcèrcit d' aficionats que desde el fret paper vulguin dragar-se les belleses artístiques i malbaratar cinc pessetes a l' any per aital fí, es en aquestes terres si fa ò no fa demanar que 'ls ases volin.

Am tot no es aquest sol el motiu de plegar nostre *negoci*. Igual que 'ls descendents de Noé al comensar el bastiment de la torre de Babel, els redactors de VIDA han tingut

que dexar sa fillona al bressol, espargint-se, en virtut de quefers imprescindibles, assí i allà, sens trovar una persona compassiva i de prou abnegació per a carregar com si diguèssim tot el pes del mort.

Axís es que ara per ara nostra missió està complerta. Ens aconsola al retirar-nos saber que nostra obra no es pas estada xorca del tot. Al morir el Princep de nostres poetes varem procurar honrar-lo a mida de nostres forces, ferem les primeres diligencies per a celebrar en nostra ciutat uns Jocs Florals, ja a pic de sortir al públic avui per avui, i en tot temps hem treballat am dalé per propagar la afició a l'art i a les lletres i hem fuetejat sens miraments tot lo que 'ns ha semblat delent per antipatriòtic ò per estèticament rebaxat. Potser alguna volta n' haurem tingudes poques de contemplacions; mes nostres conciencies ens diuen que ens ha mogut l'amor a lo sant, a lo noble, a lo digne i a lo hermós.

Adeusiau, doncs, llegidors estimats. Si algun jorn les circumstancies cambiessin i ens vegèssim am coratge per a continuar nostre tasca, tornarem a nostre palesa lluita sempre i quant no 'ns guanyi per mà, que es lo que voldriem, alguna publicació d'esperit verament literari i catalanesc.

A la gent prosaica, que Deu els enllumeni. La premsa que ens ha eczalsat rebi nostre humil afecte; la que 'ns ha combatut miri si porta la roba tan neta com la d'aquesta senzilla i franca publicació. Als nostres estimats llegidors, grans mercés i que visquin molts anys.

Els redactors de VIDA.

FLORS

LEMA: ...que com pom de flors desfullas sas rosas,
desfullas mas ilusions, ilusions joves.

(ACCÉSSIT AL PREMI DE PROSA EN NOSTRE CONCURS)

Viu encare el teu recort dintre ma pensa, t' endresso aquest ramell que abduys cullirem en els mes felissos dias del nostre amor. Si alguna d'eixas flors, tal volta la mes bonicoya, sa dolorosa espina osés clavarte, pensa que á

mon cor enguniós hi son totas clavadas las del ramell que en altre temps els dos cercàrem: pensa que las tristas queixas que constantment el meu cor llenca, sols en eix grapat de flors que 'm son vida y 'm corsecan á l' hora, sols en ell s' aconhortan: que á voltas ja finit el dia, quan l' ample fosca arreu s' escampa, te cerco per tot, y que portat pel meu desvari per tots indrets te crido y sols l' escardalench ressò de ma febrosa veu me contesta: que quan en forma de visió al meu enfront passas, riallera y hermosa sempre am ton caparronet rosa, vull abrassarte y cubrir de besos tos cabells sedosos, y corro, corro darrera teu fins á trovarte, y quan ja gayrebe panteijant de goig te tinch entre mos braços, torno á la trista realitat y tot resta altre volta en la fosca atapahida: que quan ja tip de patir y delirar, el cansanci 'm rendeix y las parpellas acluco, á cau d' orella 't sento, oh dona mentidera. com me contes amorosas rondallas; y aixis somniant entro al nou dia que ja apunta am sos colors de grana: nou dia de ilusions perdudas.

Esfúllal aquest ramell de flors, si, esfullal; y escolta be lo que ellas te diuhen una per una.

Ellas te dirán quin es el nostre amor: ellas te dirán lo molt que t' he estimat y lo que per tu he sofert y sofreixo encare: te dirán que has enganyat á un home boy assopint-lo am tas moixainas y encisadoras miradas: que atrevidota y sens pietat, has desfullat com flor aborrida, las ilusions de un cor jove, de un cor que estimava y ja no estima: que has fet aborrible la existencia á un ser que tot just naix en aquest difícil viarany de la vida: te dirán en fi, que ellas simbolisan l' amor y la puresa, y que tu sens obehí sa sorda protesta, las arrancares de son modest lloch pera envenenar més ta fingida passió.

• • • • •
Escolta: Escolta lo que 't diu la violeta, la mes modesta de las flors, la mes ubriacadora.

—
Qué 't diré á tu, pobre de mi. Jo, la modesta flor, la flor boscana, filla del bosch y la poesia, nascuda en l' humil camerol de entre las bardissas: qué 't diré, poncelleta de la

vida, de la vida d' aquest mon que tot ho estrefa y cap-gira: qué 't diré á tu, que tot just poncella y ja 't marceixes.

Jo 't diré que per sostre he tingut l' estrellada volta de l' ample espay en las nits serenas, y que al matí, un dols raig de sol m' ha despertat am sa besada: que he gaudit del cant dels russinyols, refilant sas mes jolihuas complantas: que he johuit del alegroy xarroteig dels aucells, y del acompassat càntich de las aigües que pels xaragalls se escorren, portant sas notas anyoradissas per comas y fondaladas, repercutint de la vall al abassó, del abassó al puig, y del puig á l' immensitat fins á confondres am las boyras vagas.

Que en las calmosas nits de primavera, quan tot dorm y 'l mon reposa, he sentit la queixa enguniosa y constant que la terra envellida aixeca: que...

...?

Ah! vols que de tu 't parli?

Donchs sí; quan jo enamorada de natura, dintre mon camerol dias y mes dias me passaba contemplant sa encantadora obra, vegí com una má atrevida vers mon humil hostatje s' apropava; s' apropava poquet á poch fins á tocar-me...

Quina tremolor, quin espant el meu, al veurer que mans profanas intentaban pertorbar ma felicitat. En un instant vegí arrencada de un cop pera sempre, aquella vida de ilusions que era vida del meu cor, alé de vida.

De sopte, una forta sotragada 'm separa de la terra humida, y un xiscle esgarrifós sortí de la meva ánima: del fons de mon cor, un adeu al meu humil camerol, niu de poesia.

.....
Delicadas y flayrosas mans m' empresonavan. Eran las tevas.

M' amanyagaves. Estaves frissosa, y am tos ben fets ditets, mon cor oprimes...

Després, me colcares sobre ton ardent pit que bategava am forsa.

Paraules amorosidas n' eixian de tos llabis... Breus, molt breus foren, quan tot de una, sento que m' aixafen de una arrebolada... y allavors no erats tu sola. La pell que m'

oprimí contra el teu pit, no era tant sedosa com la teva... ni tant ardenta.

Tu 't sossegares, y 'l mateix dia en amorosa conversa 'm tragueres de ton pit y 'm vares col·locar en altre tant jove com el teu, pero que bategava am mes forsa. Aquell pit semblava que s' anés á rompre.

Es que aquell home t' estimava, sas paraules respiravan un amor y puresa tal, com no l' habia sentida encare.

Mes tu l' enganyaves. Fingies estimarlo, y 'm feres servir á mi, tot puresa, com enginy de tas arts dolentas; fingies estimarlo, y al matí habías vengut á un altre ton amor...

Sí, sí: eixa es la veritat, crua, ben crua, tal com la solém dir nosaltres las fillas de Natura.

Espera: sé mes encare...

Escolta!....

.

Y va rebótrer la pobre violeta per terra, que exalá fond sospir, amarga queixa.

—

La rosa, ressentida de que á sa companya se l' hagués rebatut vers l' aspre terra, s' ergeix altiva y am compugnida veu, com de sordina...

.
Escolta—li diu—Escolta, dona pretenciosa, que á las flors ens matas.

Escolta, y venéram. Só de las flors del Jardí, sa filla predilecte.

No osesses pas rebátrem contra la polsosa terra com has fet am ma humil companyona, puig que si tal fesses, mon postrer sospir, ma darrera queixa en ton cor niuharia, cavantsi sa eterna fóssa.

Jo 't diré, que com la violeta boscana he tingut per sostre el blau espay, net de celatges y pertorbadoras ombres que sa virginitat falseixin; y per bressol, la terra rondinayre, aquesta terra que 'ns posá al món, y que ja 'ns espera pera cubrir nostras despullas.

També 't diré, que he vist á la Poesia, y que he parlat amb ella; que m' he ubriacat am sos dolsissims cants, que armoniosos se desprenen de sa ben puntejada lira...

Que he vist lo que tu jamay veurás: he vist l' Amor. L' he vist passeijá d' amunt d' avall de son Edén, fent hermosas toyas am las flors mas companyas, pera conquerir nous cors y afegirlos á son nombrós estol de enamorats.

Te diré en fí, que he experimentat la dolsa sensació per tu jamay sentida, del bés de la benefactora rosada...

.

Aixís se explicava la hermosa flor, quan l' atrevida má de la dona impía, de un colp la esfullá.

La terra aixarraida, encatificada am sas amorosas fullas se sent aconhortada, mentres aquellas esclatan un plany trist, molt trist, de una tristor indefinible.

.

Enrogeix de despit el clavell orgullós, y fentse ressó de la protesta que la destruïda rosa encare aixeca, comensa sa peroració plena de imprecacions terribles.

.

Dona barroera: flór del món: Escoltam!

No te 'n parlaré jo de poesia: no la gaudirás com n' hem gaudit nosaltres, porque ella no s' es feta per tu, monstre de la vida!

No 't prestaré ma sanítosa flayre, porque la teva alé 'm corseca.

Ni 't diré lo que es amor, porque no 'm creurías.

Sols te diré en venjança, que un jorn volgué l' etzar que apropet meu vinguesses, y que tu á mas plantas reposessis indolentment ton hermós caparronet: tant apropet meu, que 'ls dos ens confonguerem en llarga besada.

Al teu enfront hi havia un home amb els ulls plorosos, de semblant pàlit y apassionada mirada... y tu li deyas cosas...

Sabs lo que li deyas?

Donchs, mentidas com á mí, que am ta verinosa besada 'm robares la vida y avuy m' amenaças la poca que per oblit me deixares.

Mes ja á ningú pots enganyar. Tos ulls avans de penetrant mirada, ja s' han apagat per sempre: tos llabis vermells com dits de grana, ja son descolorits.....

Desengányat, oh dona! Has jouhit de un goig que 's
pena á l' hora, mes del ver amor, no n' has gaudit pas...
Ni 'l gaudirás que 'l teu baf l' amor repugna.

Jo si 'l gaudiré, fins al últim batech de mon cor.....

.
.

Una suhor freda cobreix aquell rostre esgrogueit, d' ex-
pressió perversa.

Com la blanquinososa fumera que del incenser se despren
y enlayrantse es dissipa, las flors befades aixecan son plany.

La veu fúnebre y reposada de la sempre-viva ressona, y
la dona obscena no s' atreveix y escolta.

.

Cor gelal! dona impura, que 'l mon desconeixes!

Jo só la flor perpetua, la mormoladora flor que 'l vostre
somni etern vetlla.

Jo só l' amorosa flor que amigable vos comta á través
de la freda llosa en las nits serenas, lo que diuhen els estels
que en l' espay tontolleijan: jo só la que recullo vostres
queixas: la que son mistich cant constantment vos endres-
sa: só en fí, la flor sempiterna que ha nascut sens l' escalf
de l' amor y que l' amor prodiga, sens un trist papelló que
alegri ma llarga vida, sens un sol bés que 'm digui lo que es
amor.

Nascuda á un costat del cementiri, per mi sols hi ha in-
diferencia.

La flor groga res inspira.

Un devassall de olors y coloraynes ha tingut Natura
pera las hermosas flors, y jo he restat oblidada: sens la
ubriacadora flayre de la rosa, ni 'ls vius colors del clavell.

Oblidada, condemnada á viurer eternament en mitj de
la prosa irresistible, sols ting per companya á la feréstega
Mort, de perpétua vida. Ella 'm comta confidencialment sas
empresas y malas fetas: Ella 'm diu els innombrables cors
que ja te endogalats pera arrencals del mon, y portarlos á
son palau de carrers tétrichs. Y am sa estrident' rialla que
'm córgela, m' anuncia la entrada de sas novas víctimas.

Pobre de mí! que en tota ma llarga vida, sols respiro la Mort.

Ni 'ls sers de condició humana me veneran. El viandant que aprop meu á passar s' ensopega, sols te per mí que despreciativa mirada. Ni compassió mereixo!

Ni tu! que am manifest despit m' escoltas; que am tos ulls m' amenaças, que á las preferidas flors esfullas... que no farás am mi...?

Mes no t' atreveixes, que á tocarme repugnas.

En pach jo, t' diré, dona de marbre! que demunt ta llosa no hi vetllaré. Ni la humida eura s' arraparará amorosida per ta rocosa tomba.

Sols la Mort solitaria vetllará ton somni impur: son baf y alé glassada, cubrirán tas pobres despullas extenuadas pel goig de la vida.

Ni una sola floreta compartirá am tu ton etern desconsol.

Ta tomba serà la del oblit.

Si mentres ma llarga vida quelqu' hom me pregunta, perque está tant buida y deserta la llosa de ta sepultura... Sabs que li diré? Donchs, que 's buida com ho era la dona, quinas mortallas jauhen tranquilament dessota 'l fredós marbre: buida de cor y de cervell. Que allí jau una flor del mon, mes ja marcida: que allí jau un monstre de la vida, que am sa verinosa besada, ha enmatzinat als joves cors que assedegats de amor han begut en sa copa enganyadora.....

.

La funebre oració de la sempre-viva aná esmortuintse, enlayrantse, fins á confondres amb el mes impenetrant misteri.

La dona enfolleida, invoca á Venus: las flors desconhortadas aixecan un res á sa Deua Flora.

Si alguna d' eixas flors, tal volta la mes bonicoya, sa dolorosa espina osés clavarte, pensa que á mon enguniós hi son totas clavadas las del ramell que en altre temps els dos cercarem.

JOAN ROCA CAMPRUBÍ.

3 Març 1903.

LA DARRERA FLOR

(ACCESSIT, DISTINCIÓ ÚNICA EN POESIA EN NOSTRE CONCURS)

*La tardor arriuant ab má barroera
de flors y nius ha desfullat al mon;
las fullas van cayent y l' oraneta
á sa patria, poruga, emprén el vol.*

*El jardí sembla mort: els tanys s' assecan,
caygudas ó marcidas son las flors;
als rosers ni una abella s' hi gronxola
ni son amor hi canta un papalló*

*Ab els pétals desfets el vent hi juga
tot modulant salmódicas cansons;
sechs y glassats anyoran la rosada
y del rev astre el raig abrusador...*

*Mes el jardí no es mort: dalt d' una branca
s' hi balanceja encar la última flor
com uu pigmeu ardit que desafia
al gegant que ha d' abatre 'l d' un sol cop.*

FERRÁN CANELLAS Y MONTANÉ.

Septembre, 1902.

PELS PRATS

*No se pot, camí fent, bé qu' hom no siga artista,
Passar, indiferent, sens admirar la vista
Que s' ofereix als ulls del viatjer pasmat,
Que 'ls giri, si li plau, de qualsevol costat.
A l' esquerra, en pujant, s' alsan altes montanyes;
Se diu qu' un gran braser rosèga llurs entranyes.
Semblan, llurs cims, brucits y pel sol y pels llamps,
Mes penjen, á llurs flanchs, boscos, masos y camps.*

*A dreta, serradets. després serrats y serres
De vinyes coronats, presenten llurs filères;
D' un circó natural pareixen los grahóns,*

*De plana á Canigó, gegantins escalóns.
Com serp de mil replechs, devallant las altures,
Desenrotlla, lo bech, aygues frescas y pures
A vora del camí, entre rocs bramolant,
O, mes lluny, sul sorral dolsament mormolant*

*Perqué no fassi mal, quan l' infla la colèra,
Pomers, salzers y polls, lo guardan en renglera
Per dar-li mes bellesa es, de cade costat,
Tot lo llarch del seu curs, d' herba verda cintat.
Eixa herba, hermos tapet, cubreix las dues ribas;
S' hi passèjen pel mitg, reguerots d' aygues vivas.
Quan lo sól s' hi miralla apar. al ulls, que són
Perles y diamants rajant com d' una font.*

*Quan per l' ayre del cel, carinyosa alenada,
D' amont á baix sa cima en terra es inclinada,
Per s' alzar tot seguit, hom diria en afany,
Prop las ondes del riu, las ondes d' un estany.
Humils, entre sos peus, creixan moltes floretes,
Violes, pensaments, josephs y margaridetes;
Escondidas pel sol, potser no se veurán,
Mes llurs suaus olors, prest las revelerán.*

*Si l' herba es, pels remats, aliment delectable,
Eixes flors, pels malalts, son remey saludable;
Dins llur calzer obert, se posant amb recel,
L' abella, en brunzinant, cerca y troba la mel.
S' hi reposan també, parpellols, senyoretetes;
De la cinta d' Iris, llurs ales semblan fêtes,
Y distinguir no 's pot, quan mesclan llur color,
Si la flor es l' insecte, ó l' insecte la flor.*

*De vista tan gustosa apar que l' hermosura
Deu preservar de mal eixa tendra verdura;
Ay! veus assi l' istiu! y dallayres sens dol,
Herba y flors, tot al cop, ho ajaurán pel sol.
Mes antes qu' amb l' any nou torni la primavèra,
Bon tapet verdejant, ombrejerá la terra,
Y quan fara calor, podrem, si sem cansats,
Trobar fresca y descans sobre l' herba, Pe 'ls Prats.*

MONUMENT Á VERDAGUER

DIPUTACIÓ PROVINCIAL DE BARCELONA

Per unánim y entussiasta acort, aquesta Diputació resolgué promoure una subscripció pública destinada á aplegar cabals pera costejar un Monument que dignamente perpetúe la memoria del gran poeta catalá Jacinto Verdaguer.

May, ab més afalagador motiu que al adoptar dit acort, aquesta Corporació ha pogut creures intérprete fidel dels desitjos de sos representats, convensuda de que tots, aixís los de la actual generació, com los de les generacions esdevenidores, haurán de sentirse honorats en la glorificació del qui fou poderós atleta de nostra llengua y de nostra niçaga.

Verdaguer nasqué en un poble d' aquesta provincia; en ella tingué sa habitual estada; en ella emprengué y acabá sa carrera sacerdotal; en ella albejaren sos triomfs literaris; en ella s' afanyá, ab ses precocitats reveladores del geni, protecció eficaç que li permeté enfortir y orientar ses poderoses aptituts; en ella alcançá la plenitut del seu renom, y finalment, exhalat en ella son darrer sospir, hi obtingué son cadáver los homenatjes més realsadors y més universalment sentits que hajan conseguit jamay les despulles mortals de cap altre fill d' aquesta terra.

La Diputació provincial que, per espontánia iniciativa, proposá y costejá, l' any 1877, lo premi otorgat al immortal cantor de *La Atlántida*, y cooperá, seguidament, ab maternal complacencia, á l' esplendor y ressonancia del triomf extraordinari per ell assolit, era la especialment indicada pera realisar l' acte que avuy realisa, promoguent la subscripció consabuda y invitant, á propis y extranys, al major éxit de la mateixa.

Recordança y llor etern se mereix l' autor insigne d' obras varias, mes d' edificant unitat artística y moral, que han donada, com les que més, verdadera executoria de noblesa á la restauració literaria de nostra regió y á la d' altres països d' historia y tradició fraternals de la de Catalunya, ahont Verdaguer sapigué avivar corrents d' emulació y d' amor inextingible.

L' autor de la magna epopeya recordada y de la llegenda pirenaica *Canigó*, condigna germana d' aquélla; lo místich poeta dels *Idilis* y *Cants místichs*, ramell d' exquisits amors per ningú superats en intensitat, puresa y sinceritat emocionadoras; lo cantayre fervent dels encisos y maravellas del nostre Montserrat v del nostre Montseny; lo poeta, sempre evangelisant, de les esperances y dels dolors cristians, com exemplar sempre de patriotisme sincer; l' inspirador y col·laborador de composicions musicals que purifiquen y elevan l' esperit; l' autor admirable de relats y disertacions qual prosa es, baix tots conceptes, com sa poesia, model d' estil y de riquesa filològica, magistralment seleccionada y ennoblida; l' excursionista incansable que s' assimilá l' incorrupte esperit popular de sa terra nadiua, de la que fou enamorat

tan filial, com incansable y dolçisim propagador de la pietat heretada de sos majors; lo qui, en suma, ab llum y relleu exalsats dintre y fora d' Espanya, personifica lo més característich, amable y sant de nostra renaixensa, ben conquistada 's te la gloriosa perpetuitat de son recort; lo poeta qual lira simultanejá y esbargí los accents més vigorosos, com los més tendres y efusius que hajan brollat de nostre idioma matern, es ben acreedor á que la posteritat li rendesca gojosa y perdurable admiració.

Fundadament confía, donchs, aquesta Corporació provincial en que á sa calurosa crida 's dignarán respondre desde 'ls alts Poders públichs als més humils Ajuntaments de la provincia; desde les Corporacions més prestigioses en tots los ordres del saber y de la activitat, á les entitats de més limitada esfera; desde 'ls estaments més capdalts, als de més modesta posició social. A tots, induptablement, interessa que, dins lo menor terme y revestint la major magnificencia posible, s' alse, ab proporcions que aviven pensaments d' unió entre terra y cel, un Monument commemoratiu de qui tan inderrocables sapigué erigirlos á la Fe, á la Patria y á la Bellesa eterna.

Barcelona 14 d' abril de 1903. — Lo president, *Baró de Viver*; Lo secretari, *Joseph Parés*.

NOTA.—S. M. lo Rey N' Alfons XIII (q. D. g.) s' ha dignat capsar la suscripció pera l' esmentat Monument, ab la cantitat de dues mil cinchcentes pessetes; y la Diputació, per acort de 7 del prop-passat mes de mars, se suscrigué, al propi objecte, fins á la de cinquanta mil pessetes.

Queda oberta la llista de suscripció á la Dipositaría d' aquesta Diputació, la que 's farà càrrèch de les cantitats que 's destinen á la erecció del mencionat Monument.

FARUM D' IMPREMPTA

La Sembra de Tarrassa publica uns sabrosos comentaris sobre certs esforços de flaqueza que feien certa gent d' aquella població en nom de la *libertad y del derecho del sentido común*, am motiu de celebrarshi la tradicional professó del *Corpus*. Molt be per nostre colega i que continui fuetejant a n' aquesta mena de gent tan amant de la llibertat i del progrés... de la cafreria.

—El setmanari *Gent Nova* de Badalona va publicar un nombre dedicat al gran poeta Mn. Verdaguer am motiu d' escaures l' aniversari de la mort del gran geni de nostra literatura. Porta bonics treballs, un recort de 'n Busquets i Punset i una poesia inèdita del malaguanyat poeta.

—La revista *Montserrat* porta en primer lloc una valenta alocució feta per en Joan Maragall i dirigida als fidels del poble català per a que contribuixin tots am bona voluntat a la erecció del primer misteri

de gloria que formarà part del rosari monumental de la Montanya símbol de la Fe y de la Patria catalana.

—El *Deber* d'Olot, endressa un nombre extraordinari a la commemoració del vinticinquè any de la fundació del Centre de Catòlics d'Olot. Figuren en el mentat nombre treballs en prosa i en vers dels aventajats escriptors olotins Francisco Fontfreda, Josep Soler, Josep Saderra, Sans i Bori, i Llosas i Badia. Merex atenció especial el discurs del diputat provincial Sr. Llosas, en quin 's desentraña el concepte filosòfic-social de la tradició

Diu:

“Va es el propòsit d'afirmar que la tradició es incompatible ab el progrés y ab la llibertat, quant precisament, es la tradició la font abundosa que raja dolls del progrés que fa als pobles felissos, y de la llibertat qu' els engrandeix.

Progrés del verb llatí *progredior*, es millorar, no mudar, com volen las escolas lliberals, y en tot cas, el cambi, pot esser únicament medi instrumental, may fi propi, per quant la mutació esencial, determina l' antítessis del progrés, ó sigui 'l retrocés.

En efecte; el progrés ó s' ha de derivar de la tradició ó de la rahó pura, lliure é independent, pero com la rahó abandonada á sas propias llums, cau en las més grans baixesas fins á idolatrarse á si mateixa erigintse en dehua en els altars de Nostra Senyora de París, d' aquí se segueix, que si el progrés racionalista es verdader progrés, realisava un alt grau de cultura y civilisació el poble francès al prosternarse devant l' infame meretriu, símbol ignominiós de la degradació dels pobles que renegan del esperit tradicional.

Com qu' el progrés, donchs, sols es susceptible del trànsit de la tradició á la rahó pura, está tristement demostrat que quant el progrés vol dir cambi, equival á retrocés.

No; el progrés no pot significar cambi, d' una manera essencial y si ha de servirnos d' alguna cosa el testimoni de l' historia, forsa es confessar ab l' orador romá en son llibre segon *De República*, que l' esplendor de la civilisació romana, era degut aixís als fills del Nil constructors de piràmides, com als legisladors y filosofhs de Grecia, porque, anyadeix, “no ha existit may un poble tan gran que pogués pensarho tot, ni reunits en una sola unitat, tots el genis é iniciativas d' una época, serían capassos de realisar lo que 's realisa per l' experiència, la continuïtat y la duració, úniques factoras del progrés”. *Sic rerum facta est pulcherrima Roma*

Aixó no te volta de fulla: no 's pot posar en tela de judici que la tradició es cada dia més rica y creix son tresor de edat en edat. Afehint donchs l' experiència d' avuy á l' experiència de demá, se realisa per medi de la tradició un verdader progrés, que per esser fill de l' experiència es segura garantia de veritat y de perfeccionament”.

—Hem llegit les bases per a una *Ecsposició de Belles Arts é industrials locals*, que procsimament deu celebrarse a Olot.

Veuseles aquí:

“1.ª Les obres serán agrupades en tres seccions:

- 1.ª de *Belles Arts*: compreguent: A Pintura, B Esculptura, C Arquitectura, D Dibuix.
- 2.ª de *Industries Artistiques*: consistents: A Cerámica y vidriería, (porcelana, vidres pintats y grabats, mosaichs é incrustacions de caracter artístich); C Metallistería, (cerrallería, fundició d' objectes artístichs); C Ebanistería en concepte artístich ó de caracter sump-tuari; D Estatuaria en totes les materies; E Objectes artístichs en terra cuita, guix, etc.
- 3.ª de *Fotografies* en totes ses manifestacions.
 - 2.ª Les obres de pintura, arquitectura y fotografía, deurán ser presentades ab els corresponents marchs; les d' esculptura ab els seus pedestals y en instalacions degudament protegides les de cerámica, terra cuita, etc.
 - 3.ª Les obres podrán remetes directament al "Institut Olotí", á nom del Secretari de la Junta organisadora, corrent á cárrech del expositor tots els gastos de transport, tant de vinguda com de retorn, de les que no hagin sigut venudas ó tant sols per exposició
 - 4.ª El terme de recepció de les obres finirá el 5 d' Agost y les rebutjades ho serán sense apelació.
 - 5.ª La recepció, conservació, vigilancia y embalatje de les de retorn correrá á cárrech de la Junta organisadora, quina, no acepta responsabilitat per les averies ocasionades ab motiu del transport, per accidents imprevistos ó per forsa major.
 - 6.ª Tant prompte fineixi el plasso de recepció de les obres, se confeccionará 'l corresponent catálech, per quin motiu se recomana als expositors que al remetrerles hi acompanyin els detalls necessaris, com son: nom del autor, tema y preu de venta á no ser per sola exposició y quin catálech estaré á disposició dels visitants desde el dia de l' obertura.
 - 7.ª La exposició s' obrirá 'l 15 d' Agost prop vinent per tencarse el 15 de Septiembre immediat, quedant desde la darrera fetxa á disposició dels expositors les obres que no hagin sigut venudes, no respongunt la Junta de la vigilancia y conservació de les que no hagin sigut recullides 15 dies després de la clausura.
 - 8.ª Durant l' exposició la Junta procuraré la venta de les obres valorades pels seus autors, y en cas de realisarles percibirá un 10 per 100 per drets d' Exposició.
 - 9.ª Igualment la Junta per facilitar la venta als expositors crearé unes accions numerades de valor 5 ptas. que s' expedirán en el local de la Societat.

El capital reunit per medi d' aquestes accions, será distribuit en lots de diferenta quantía, el quals sortejats entre els accionistas donarán dret al premiat, á escullir una ó mes obres de les destinades á la venta, d' un valor igual al import del lot, deduhit el 10 per 100 á favor de l' Exposició.

- 10.ª La Societat tindrà oberts al públich els locals destinats á exposició els dies y hores que anticipadament se senyalarán; y 'ls dies de vetllada, fins acabades aqueixes, les que serán reservades per els socis, expositors y ses families.

11.ª Les persones que desitgin adquirir alguna de les obres exposades ó detalls de les mateixes y per cualsevol demanda ó reclamació podran dirigir-se al Secretari de la Junta organitzadora.

12.ª La Junta assessorada convenientment, otorgarà els premis y accésits que cregui oportú als expositors de la Secció de Fotografia, segons l'importancia de les obres presentades á concurs.

13.ª Avans de la clausura tindrà lloch el sorteig d' accions á fi de que 'ls favorescuts per la sort puguin escullir en plena exposició les obres que 'ls convingui.

Olot, Juny de 1903.—*Joan Danés*, President.—*Miquel Malagrida*, Tresorer.—*Menció Domenge*; *Arseni Bertrán*; *Joaquim Llitjós*; *Ramón Tarradas*, Vocals.—*Pere Vallmajó*, Secretari“.

ESPIGOLANT. -- CRÓNICA

Al despedir-nos del públic, donem gran mercés a tots els col·laboradors i demes persones que han dispensat protecció a nostra humil revista. Al mateix temps fem avinent, que als subscriptors que ho demanin els hi servirem nombres atrassats per a completar ses respectives col·leccions.

—

Están forsa avensats els treballs per a la publicació del cartell dels Jocs Florals d' aquesta ciutat. Entre altres premis, que nosaltres sapiguem, se n' ha rebut un del Ajuntament i un altre de l' Orfeó de Cassà. A mitjans d' aquest mes potser ja hagi sortit a llum l' esmentat cartell. Deu fassi que aital lluita literaria animi un xic les condormides ànimes.

—

S' han traslladat les despulles de l' immortal autor de l' "Atlántida" a la sepultura definitiva, oberta en una roca.

—

Foren robats importants objectes del notable museu episcopal de la ciutat de Vich.

VIDA

COLECCIÓ

DE L' ANY

1902

INDECS

Adroher (Josep)

La Sardana, 45. — El gorc del Comte, 139. — La mort del poeta, 162. — Carta oberta (A n' en Francisco Pi i Sunyer), 213. — Follies, 300.

Aguiló (Marián)

*** 13. — *** 369.

Almeda (Josep M.²)

Ha nevat, 12.

Aumallé i Prat (Tomás)

Progres i Tradició I, II; 82, 98.

Balmes

De "El Criterio", 113.

Becquer (G. A.)

*** 225.

Berga i Boada

Sobre modernisme en l' art. I, II, III, IV, V; 66, 84, 100, 114, 130.

Bertrana (Prudenci)

Parlem d' art, 18. — Sugestió, 56. — Harmonies matinals, 103. — Dissonàncies. Pressentiment, 218. La Guineu, 277. — L' aucell, 317. El mar, 374.

Bofill i Matas

*** 56. — Fidelitat, 102. — Gratitut, 231. — Flors d' hivern, 341.

Bolos (Ramon M.²)

Melangia, 104.

Bori i Fontestà (A)

Lo rossinyol de Folguerolas, 331.

Busquets i Punset (Antón)

La Creu de Matagalls, 55. — Lo Fossar de Sau, 121. — Dietari del cor, 276. — De poesia catalana I, II; 312, 329. — Una obra póstuma de Verdaguer, 363.

Carner (Josep¹)

Lied, 117. — Pluja d' hivern, 202. — Las faulas del riu, 264. — Prolegómens, 360.

Carreras (Frederic)

Plany del desterrat, 45.

Casas i Amigó

L' oració del poeta (Fragment) 50.

Codina i Massot (Jacinto)

El cor, 60.

Coppee (François)

Rural, 373.

C. R.

L' Anicet Pagés de Puig, 354.

Creus (Teodor)

Estrofes, 273.

Daudet (Alfons)

La cartera d' en Bixou, 355.

Delpont (Jules)

Las Salines, 249.

Font i Fargas (Joaquim)

Lo cant de l' ermita, 327.

Fortunet (Rosendo)

En la mort de Mossèn Jacinto Verdaguer, 191.

Franquet i Serra (Josep)

Cap al cel, 8. — Mossèn Jacinto Verdaguer, 170. — L' arbre de Lloret, 268.

Gay (Rafel)

Sobre modernisme I, II, III; 6, 22, 36. — Mar brava, 107. — Manric Maeterlinch, 150. — Quatre notes biografiques, 162. — Quatre ideias sobre lo que es la sociologia, 228. — L' ideia de la bellesa i la vida moderna, 242. — Aglavine i Selysette, i Monnavanna d' en Maeterlinch, 274. — De Ulyses a Panurge, 306. — Una obra d' en Acebal, 338.

Girbal (Artur)

Al poeta Mossèn J. Verdaguer en lo condol general de la seva mort, 174.

Gircós (Frederic)

A la Verge de Montserrat, 190.

Gispert (Frederic)

** 93. — Marinesca, 201.

Guasc (Joan M^a)

El taronger florit, 87.

Guimerá (Angel)

(Fragment), 193.

Iglesias (Ignasi)

La Sembra, 81.

J. I. de Folgarolas

Mossèn Jacinto Verdaguer, (Recorts de ma petitesa), I, II; 324, 370.

Juanola (Miquel)

Marinesca, 40. — A Verdaguer mistic, 165. — L' obra de Mossèn Verdaguer, 171.

Lamartine (A)

Ont se trova la Poesia, 129.

Majuelo (Xavier)

La formiga y el gra de blat, 138. Esclat d' amor, 250.

Maragall (Joan)

Cant dels joves, 1. — Unes flors que s' esfullen, 305.

Masdeu (A)

A Jesus, 75. — Sobre gramática, 194.

Maseras (Alfons)

Sonet, 140.

Masó i Valenti (Jaume)

D' un llibre de memories íntimes, 25. — Tres dies de presó, I, II, III; 42, 57, 105. — Els Jocs Florals a

Girona, 51.—Dugues palmes, 74
—“Flors de Maria” de Mossèn
Verdaguer, 136.—Quelcom so-
bre naturalisme I, II; 211, 226.

Masó i Valenti (Rafel)

Tardorenca, 13.—Tres dies de
presó I, II, III; 42, 57, 105.—
“Branques mortes” d'en Eveli
Doria i Bonaplata, 68.—En la
primera fulla del album d'un
amic, 89.—Plany, 182.—Les ban-
deres alegres, 199.—Girona en
la Ecsposició d'Art Antic I, II;
293, 303.—La vaca escapada,
355.—A passavolant, 375.

Mateu (Francesc)

La Patria (fragment), 241.

Mestres (Apeles)

*** 65.—Del “Llibre d'horas”, 257.
—Ambició, 337.

Montserrat (J.)

Una opinió gramatical, 53.—Dos
llibres nous, 87.—Un llibre de
M. Verdaguer, 343.—Els desco-
neguts, 373.—Fa fret, 378.

Negre i Puig (Joan)

El dibux del noi, 344.

Novellas de Molins

Fadas d'aygua, 135.—Nocturna,
318.

Padros (Mercé)

Gaubansa, 195.

Pagés de Puig (Anicet)

*** 289.—*** 353.

Pages (M.)

El rellotje del pare, 89.

Palol (Miquel)

Pel bosc, 28.—Del cor, 283.

Piera i Prat (Vicens)

Retorn, 154.

Pou i Batlle (Josep)

¿Qui te rahó? I, II, III, IV, V; 3,
34, 131, 146, 195.—El perquè de
les tribulacions de Mossèn Cin-
to, 175.—El Beat Ramon Llull i
la filosofia nacional de Catalu-
nya I, II; 245, 260.—L'ensenyan-
sa en les nacions avensades, 290.

Pons i Gallarza

*** 209.

Prat Jabal-li (Pere)

Sensació, 93.—*** 121.—A una
mort, 235.

P V.

Impresions sobre el “Sots Ferés-
tecs d'en Raimón Casellas, 39.

REDACCIÓ

Nosaltres, 2.—† 145.—Els fune-
rals de Mossèn Jacinto Verda-
guer, 202.—Els Jocs Florals a
Girona, 322.

Roca i Jordá (Pere)

En la mort de Verdaguer, 171.

Rusiñol (Santiago)

*** 33.—La darrera tomba, 321.

VIII

Samain (Albert)

J'aime l'aube..., 28.—Sonet, 199.

Ruyra i Oms (Joaquim)

A Mossèn Jacinto Verdaguer, 190.

Torroella (Joan B.)

Mossèn Cinto patriota, 185.—De-
lende juris Cataloniae, 259.

Trigás (Frederic)

Plorém y preguém, 183.

Verdaguer (Mossèn Jacinto)

Fragment, 17.—Perpetuina, 97.—
Abrassant la Creu del Mont-
seny, 161.—Autograf, 176.

Viura (Xavier)

Madona miraculosa, 68.—Mossèn
Jacinto Verdaguer, 160.

Viver (Antoni)

La cansó del fuster, 9.—A la Ma-
re de Deu, 57.—El mal dexeble,
71.—Instantania, 120.—El poeta,
138.—*** 189.—Les flors nove-
lles, 215.—Nota folklórica,—La
patatúm (?), 249.—Intima, 285 —

A Girona, 314.—Els tres amors,
345.—El vestit nou, 376.

Viver (Francisco)

El breviari, 10.—Missa nova, 23.
—Caracter relligios del poble
catalá, 50.—Mossèn Verdaguer,
119.—Visió, 121.—Coses de fa-
milia, 153.—Divagracions, 183.
—Catalunya, 210.—La sagala,
232.—Els dos ideals, 297.—L'
Avi, 312.

Zengotita (Xavier)

Las horas, 152.

Parèntesis

142, 157, 191, 204, 221, 236, 254, 269,
303, 318, 350, 365, 379.

L' Art a Girona

29, 47, 93, 108, 123, 141, 155, 219,
253, 283, 301, 332, 349:

Correspondencies

108, 141, 253, 267, 268.

Espigolant

Tots els números.

